

Donostia, 2025eko maiatzaren 21a

UDALBATZAREN IDAZKARI NAGUSIARI

KONTROL MOZIOA, GIZARTE LARRIALDIETARAKO LAGUNTZEI BURUZKOA

Arantza González Garcíak, Elkarrekin Donostia udal-talde mistoko zinegotziak, Udalbatzaren Organo Araudiaren 98. artikulua babesean, Gizarte Larrialdietarako Laguntzei (GLL) buruzko KONTROL MOZIO hau aurkezten dio Gizarte Zerbitzuetako, Ekintza Komunitarioko eta Auzoetako zinegotzi ordezkari Idoeta andereari, Pertsonentzako Zerbitzuen Batzordearen maiatzeko bilkuran aurkeztutako interpelazioaren ondorioz.

JUSTIFIKAZIOA

Gizarte-larrialdietarako laguntzak (GLL) prestazio ekonomikoak dira, gizarte-bazterketako egoerak prebenitzeko, saihesteko edo arintzeko gastu espezifikoak (ohikoak edo ezohikoak) aurre egiteko baliabide nahikorik ez duten pertsonen laguntzeko.

Laguntza horien xedea da ustekabeko gertaera batek eta aldizkako prestazio ekonomikoetatik eratorritako baliabide ekonomikoen eskasiak eragindako larrialdiko egoera ekonomikoak estaltzea. Egoera horiek une jakin batean gerta daitezke, edo pertsonen bizitzako aldi luzeetan zehar. GLLak baliabide aringarri gisa erabiltzen dira, behar-beharrezko premiak ez asetzea edo gabeziak ekar ditzaketen egoerak saihesteko.

Gizarte Ekintzako 2023ko Memoriaren arabera, Donostiako Udalak 3,5 milioi euro bideratu zituen GLLak ordaintzera. 2.853 familiak eskatu behar izan zituzten laguntza horiek, eta guztira 4.816 onuradun izan ziren. Horietatik % 68,63 emakumeak izan ziren, gehienak 65 urtekoak eta hortik gorakoak. Ekialdeko Barrutian 1.251 familia onuradun egon ziren, guztizkoaren % 43,84.

2023an ordaindutako GLLen ia % 90 ohiko etxebizitza edo bizitokia izateko eta mantentzeko beharrezkoak diren gastuak ordaintzera bideratu zen, bai eta sistema publikoek estaltzen ez dituzten oinarritzko premiei (jantziak, hezkuntza eta prestakuntza eta osasun-arreta) lotutako gastuei aurre egiteko ere.

Batzordean, zinegotzi ordezkariak adierazi zuen urtarrilean ez direla eteten alokairua edo hipoteka ordaintzeko laguntzak, baina gainerako laguntzak ordaintzeko Eusko Jaurlaritzak Agindua argitaratu arte itxaroten dutela, bertan zehazten baitira gehieneko zenbatekoak. Aurten, maiatzaren 16ko EHAAn argitaratu da agindu hori.

Hau da, GLLak jasotzeko beharra egiaztatzen duten pertsonen ia erdiak ia urte erdiz laguntza horiek kobratzeari utzi dio, nahiz eta Eusko Jaurlaritzak eta Udalak askoz lehenago onartuta izan 2025erako aurrekontuak.

Ez da onargarria zaugarritasun oso larriko egoerak arintzeko helburua duen prestazio ekonomiko bat aldi baterako etetea, hain zuzen ere arrazoi formalengatik. Etxeko argia edo gasa ordaindu ezin duten pertsonentzat, laguntza horiek atzeraeraginezko izaerarekin ordaintzea ez da batere lagungarria; izan ere, konpondu nahi diren arazoek –behar-beharrezko premiak asetzea edo gabeziak ekar ditzaketen egoerei aurre egitea– kontrakoa da erabaki hori. Are gehiago, baliteke arazo horiek larriagotzea ere, eta ondorioz, energia-hornidurak moztea, adibidez.

Era berean, ezin da alde batera utzi GLLen ordainketa eteteak duen genero-inpaktua; izan ere, hartzaileen ia % 69 emakumeak dira, eta, beraz, pobreziaren feminizazioa areagotu ere egiten da.

Horregatik guztiagatik, uste dugu ez zaiela GLLen ordainketa eten behar horiek jasotzeko baldintzak egiaztatuta dituztenei, harik eta Eusko Jaurlaritzak gehieneko zenbatekoak ezartzen dituen Agindua argitaratu arte, zaugarritasun handiagopean jartzen baititu pertsona horiek.

KONTROL MOZIOA

Donostiako Udalbatzak udal-gobernuari eskatzen dio GLLak jasotzeko baldintzak egiaztatuta dituztenei ez diezaiela eten laguntza horien ordainketa, ekitaldi bakoitzari dagozkion gutxieneko zenbatekoak zehazten dituen Agindua, Eusko Jaurlaritzarena, argitaratzen den data edozein dela ere.

Arantza González García
Elkarrekin Donostia udal taldeko zinegotzia